

2.2. Missuguse sõjalise bloki põhikirja artiklist 5 on alljärgnev katkend? 1 p

Artikkel 5

Lepinguosalised lepivad kokku, et relvastatud rünnakut neist ühe või mitme osalisriigi vastu Euroopas või Põhja-Ameerikas käsitletakse rünnakuna nende kõigi vastu ning sellest tulenevalt lepivad kokku, et siisuguse relvastatud rünnaku korral asub igaüks neist /.../ rünnatud lepinguosalist või lepinguosalisi abistama /.../.

http://www.vm.ee/

3. Nimeta muutusi, mis toimusid idabloki riikide majanduses ja poliitikas pärast kommunistlike režiimide kokkuvarisemist. 2 p

Majandus: _____

Poliitika: _____

4. Milles seisnes uutmine ehk perestroika? Esita iga valdkonna kohta üks näide. 3 p

Avalikustamine ehk glasnost. Näide: _____

Uut moodi mõtlemine välispoliitikas. Näide: _____

Poliitilise elu reformimine. Näide: _____

VII.KULTUUR XX SAJANDIL 5 p

1. Nimeta sinu arvates XX sajandi kaks kõige tähelepanuväärsemat tehnika-, teadus- või kultuurisaavutust enne ja pärast Teist maailmasõda. Põhjenda oma valikut. 4 p

Enne Teist maailmasõda

Saavutus: _____

Põhjendus: _____

Pärast Teist maailmasõda

Saavutus: _____

Põhjendus: _____

2. Too XX sajandi massikultuuri iseloomustav näide. 1 p

Täidab
hindaja

1 p

1 p

1 p

1 p

1 p

1 p

SA INNOVE

1 p

II OSA. KÜSIMUSED. 60 P

Õpilase ees- ja perekonnanimi: _____

EESTI AJALUGU 27 p

I. EESTI AASTATEL 1918–1944. 10 p

1. Vabadussõda (1918–1920). 3 p

http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Poska_signing_the_Treaty_of_Tartu.jpg?uselang=et

Pildil on kujutatud Eesti rahudelegatsiooni juhti Jaan Poskat allkirjastamas Tartu rahulepingut 2. veebruaril 1920. aastal.

1.1. Mis riigiga sõlmis Eesti Vabariik Tartu rahulepingu? 1 p

1.2. Põhjenda kahe argumendiga, miks oli Tartu rahu Eesti jaoks tähtis. 2 p

1) _____

2) _____

2. Eesti Vabariik aastatel 1920–1939. 4 p

Kirjuta selgituse järele mõiste või isiku nimi.

1934. aasta riigipöördele järgnenud ajajärk – _____

Eesti sõjavägede ülemjuhataja Vabadussõjas – _____

Mitmekordne riigivanem, ajalehe Postimees peatoimetaja – _____

Asutava Kogu reform, mille käigus riigistati mõisnike maavaldused – _____

Täidab
hindaja

1 p

1 p

1 p

1 p

1 p

1 p

3. Eesti Teise maailmasõja ajal (1939–1945). 3 p

3.1. Kirjuta antud aastaarvud õige sündmuse ette. Üks aastaarvudest tuleb kirjutada kahte kohta. 2p
(4–5 õiget 2 p; 2–3 õiget 1 p)

Aastad: 1939, 1940, 1941, 1944

Aasta	Sündmus
	Algas Teine maailmasõda.
	Jüri Uluots nimetas ametisse Eesti Vabariigi valitsuse, mille peaministriks oli Otto Tief.
	Eesti liideti Nõukogude Liiduga.
	Algas Saksa okupatsioon Eestis.
	Sõlmiti Baaside leping.

3.2. Vali eelnevast ülesandest üks sündmus ja selgita selle tähtsust Eesti ajaloos. 1 p

Sündmus: _____

Tähtsus: _____

II. EESTI AASTATEL 1944–1991. 10p

1. Massirepressioonid. $2p$

<http://www.interfax.by/files/2013-06/20130614-114501-89.jpg>

1.1. Miks on fotol esitatud kuupäevad Eesti ajaloos olulised? 1 p

1.2. Mis oli nõukogude võimu eesmärk massirepressioonide elluviimisel? 1 p

Täidab
hindaja

$2p$	8
------	---

1 p 9

SA INNOVE

PÕHIKOOLI LÕPUEKSAM AJALUGU 2014

2. Kirjuta selgituse järele mõiste. 2 p

Juutide massiline hävitamine Teise maailmasõja ajal – _____

1941. aasta augustist pärit dokument, mille alusel algas Hitleri-vastase koalitsiooni

moodustamine – _____

3. Teise maailmasõja ajal toimus kolm Hitleri-vastase koalitsiooni juhtide kohtumist. Mida nendel konverentsidel otsustati? Kirjuta sobiva otsuse ees antud täht (A, B, C või D) konverentsi nime ette. Üks otsus jääb üle. 3p

___ Teherani konverents A Otsus asutada ÜRO.

___ Jalta konverents B Otsus loovutada Sudeedimaa Saksamaale.

___ Potsdami konverents C Otsus avada teine rinne.

D Otsus mõista kohut tähtsamate sõjakurjategijate üle.

VI. KÜLM SÕDA. NSV LIIDU JA IDABLOKI LAGUNEMINE. 10p

1. Otsusta, missugused külma sõda iseloomustavad väited on õiged, missugused valed. Märgi õige väite järele +, vale väite järele -. 2 p
(5 õiget 2 p, 3-4 õiget 1 p)

Väide	+/-
Marshalli plaan takistas kommunismi levikut maailmas.	
Trumani doktriin aitas Ida-Euroopas võimule kommunistid.	
Kuuba kriisi ajal löid lääneriigid õhusilla, mida kasutati toiduainete ja kütuse transpordil.	
Teise maailmasõja võitjariigid moodustasid 1945. aastal ÜRO.	
Prantsusmaa ja Saksamaa vahel oli külma sõja ajal raudne eesriie.	

2. Sõjalised blokid. 3p

2.1. Missuguse sõjalise bloki asutasid külma sõja ajal lääneriigid, missuguse Ida-Euroopa kommunistlikud riigid? 2p

Lääneriigid: _____

Kommunistlikud riigid: _____

Täidab
hindaja

1 p | 39

1 p	10
-----	----

1 p	41
-----	----

1 p	43
-----	----

1 p	43
-----	----

$2p$	
------	--

1 p	15
-----	----

1 p	16
-----	----

4. Sobita antud nimed (1–3) ja märksõnad (4–6) diktatuuririikide Itaalia, NSV Liidu ja Saksamaaga. Kirjuta õiged numbrid tabeli vastavatesse lahtritesse. 2 p
(kõik õiged 2 p; 3–5 õiget 1 p)

- 1 – Hitler
- 2 – Mussolini
- 3 – Stalin
- 4 – fašism
- 5 – kommunism
- 6 – natsionaalsotsialism

Itaalia	NSV Liit	Saksamaa

Täidab
hindaja

2 p 33

V. TEINE MAAILMASÕDA 1939–1945. 10 p

1. Teise maailmasõja eellugu ja käik. 5 p

Mis riike iseloomustavad tabelis toodud väited? Kirjuta väite järele riigi nimi ja kaardil antud number. (õige riigi nimi ja number 1 p)

Iseloomustav väide	Riik	Nr kaardil
Sellest riigist sai anšlussi tulemusel Saksamaa ohver.		
Selle riigi saatust otsustati Müncheni konverentsil.		
Saksamaa kallaletungi sellele riigile loetakse Teise maailmasõja alguseks.		
NSV Liidu sõda selle riigiga nimetatakse Talvesõjaks.		
Selle riigi territooriumil avati 1944. aastal teine rinne.		

1 p 34

1 p 35

1 p 36

1 p 37

1 p 38

2. Plaanimajandus. 2 p

Nimeta plaanimajanduse üks tunnus ja üks tagajärg.

Tunnus: _____

1 p 12

Tagajärg: _____

1 p 13

3. Eesti iseseisvuse taastamine. 2 p

3.1. Milline väide (A, B või C) iseloomustab liikumise tegevust? Kirjuta sobiva väite ees olev täht liikumise ette. 1 p

- ☐ kodanike komiteede liikumine
- A nõudis Hitleri-Stalini sobingu avalikustamist
- ☐ MRP-AEG
- B pidas Eestit Nõukogude impeeriumi lahutamatuks osaks
- ☐ Interliikumine
- C eesmärk oli Eesti iseseisvuse taastamine

1 p 14

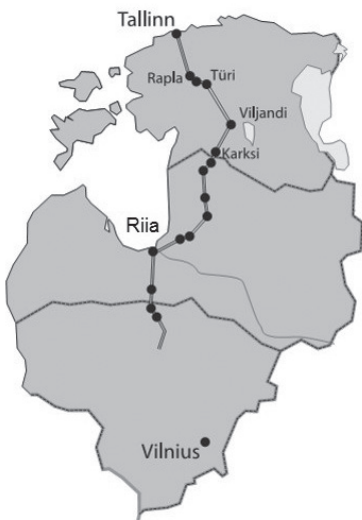
3.2. Missugune eelmises ülesandes toodud liikumistest mõjutas sinu arvates kõige enam Eesti saatust? Miks? 1 p

Liikumine: _____

Põhjendus: _____

1 p 15

4. Balti kett. 4 p

4.1. Mis riikide pealinnu ühendas Balti kett? 1 p

1 p 16

4.2. Balti keti üks korraldaja oli Eestimaa Rahvarinne. Kes juhtis seda organisatsiooni? 1 p

1 p 17

4.3. Miks toimus Balti kett 23. augustil 1989? 1 p

4.4. Miks oli Balti kett Eesti iseseisvuse taastamisel oluline? 1 p

III. EESTI VABARIIK AASTATEL 1991–2004. 7 p

1. Milliste rahvusvaheliste organisatsioonidega liitus Eesti Vabariik 1991. ja 2004. aastal? Kirjuta organisatsiooni nimi ja üks peamistest tegevusvaldkondadest. 4 p

1991

Organisatsioon: _____

Tegevusvaldkond: _____

Organisatsioon: _____

Tegevusvaldkond: _____

2. Eesti Vabariigi Riigikogu ja Presidendi valimised 1992. aastal. 2 p

2.1. Kes sai taasiseseisvunud Eesti Vabariigi esimeseks presidendiks? 1 p

2.2. Kes sai Riigikogu valimiste järel peaministriks? 1 p

3. 1994. aasta juulis sõlmiti Moskvas Eesti Vabariigi ja Vene Föderatsiooni vahel leping. Missugune oluline sündmus pidi selle lepingu põhjal toimuma hiljemalt 31. augustil 1994. aastal? 1 p

Täidab
hindaja

1 p

1 p

1 p

1 p

1 p

1 p

1 p

1 p

1 p

SA INNOVE

XX SAJANDI AJALUGU. 33 p

IV. MAAILM KAHE MAAILMASÕJA VAHEL. 8 p

1. Rahvusvahelised organisatsioonid. 2 p

1.1. Nimeta rahvusvaheline organisatsioon, mis asutati Esimese maailmasõja järel Pariisi rahukonverentsil. 1 p

1.2. Nimeta selle organisatsiooni tegevuse üks eesmärk. 1 p

2. Majanduskriis. 3 p

2.1. Nimeta 1929. aastal alanud majanduskriisi üks põhjus ja üks tagajärg. 2 p

Põhjus: _____

Tagajärg: _____

2.2. Kuidas nimetati president F. D. Roosevelti algatatud USA majanduskriisi ületamise tegevuskava? 1 p

3. Kas sinu arvates soodustasid diktatuuride kujunemist Euroopas enam Esimese maailmasõja tagajärjed või suur depressioon? Vali ja tähista üks sündmustest ning põhjenda oma valikut. 1 p

I maailmasõja tagajärjed ☐ Suur depressioon ☐

Põhjendus: _____

Täidab
hindaja

1 p

1 p

1 p

1 p

1 p

1 p